Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

13 päivänä joulukuuta 2016*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvat rajoittavat toimenpiteet — Asetus (EY) N:o 881/2002 — Yhdistyneiden kansakuntien elimen laatimaan luetteloon merkityn henkilön varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttäminen — Tällaisen henkilön nimen merkitseminen asetuksen (EY) N:o 881/2002 liitteessä I olevaan luetteloon — Kumoamiskanne — Kohtuullinen käsittelyaika — Velvollisuus tarkistaa ja perustella esitettyjen perusteiden perusteltavuus — Tuomioistuinvalvonta

Asiassa T-248/13,

**Mohammed Al-Ghabra**, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan E. Grieves, barrister, ja J. Carey, solicitor,

kantajana,

vastaan

**Euroopan komissio**, asiamiehinään aluksi M. Konstantinidis, T. Scharf ja F. Erlbacher, sittemmin Konstantinidis ja Erlbacher,

vastaajana,

jota tukevat

**Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta**, asiamiehinään aluksi S. Behzadi-Spencer ja V. Kaye, sitten Kaye, sitten S. Brandon ja lopuksi C. Crane, avustajanaan T. Eicke, QC,

ja

**Euroopan unionin neuvosto**, asiamiehinään J.-P. Hix ja E. Finnegan,

väliintulijoina,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta, jossa unionin yleistä tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan yhtäältä tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta 74. kerran 10.1.2007 annettu komission asetus (EY) N:o 14/2007 (EUVL 2007, L 6, s. 6) kantajaa koskevilta osin ja toisaalta 6.3.2013 tehty komission päätös Ares (2013) 188023, jossa vahvistettiin kantajan nimen pysyttäminen niiden henkilöiden ja yhteisöjen luettelossa, joihin

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

sovelletaan tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä Afganistaniin suuntautuvan tiettyjen tavaroiden ja palvelujen viennin kieltämisestä, Afganistanin Talebania koskevien lentokiellon ja varojen sekä muiden taloudellisten resurssien jäädyttämisen laajentamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 kumoamisesta 27.5.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 881/2002 (EYVL 2002, L 139, s. 9) säännöksiä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Papasavvas sekä tuomarit E. Bieliūnas ja I. S. Forrester (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies S. Spyropoulos,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.2.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

**tuomion** [1]

## Asian tausta

1 Kantajana olevan Mohammed Al-Ghabran nimi lisättiin al-Qaida-järjestöä lähellä olevana henkilönä 12.12.2006 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä luetteloon, jonka on laatinut Afganistanin tilanteesta 15.10.1999 annetulla Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmalla 1267 (1999) perustettu pakotekomitea (jäljempänä vastaavasti pakotekomitea ja pakotekomitean luettelo).

2 Al-Ghabran nimi lisättiin näin ollen tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta 74. kerran 10.1.2007 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 14/2007 (EUVL 2007, L 6, s. 6; jäljempänä riidanalainen asetus) niiden henkilöiden ja yhteisöjen luetteloon, joiden varat ja muut taloudelliset resurssit on jäädytettävä tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä Afganistaniin suuntautuvan tiettyjen tavaroiden ja palvelujen viennin kieltämisestä, Afganistanin Talebania koskevien lentokiellon ja varojen sekä muiden taloudellisten resurssien jäädyttämisen laajentamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 kumoamisesta 27.5.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 881/2002 nojalla (EYVL 2002, L 139, s. 9) (jäljempänä riidanalainen luettelo).

3 Yhdistyneen kuningaskunnan ulko- ja kansainyhteisöasiain ministeriö (United Kingdom Foreign and Commonwealth Office, jäljempänä FCO) ilmoitti 12.6.2007 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että Yhdistynyt kuningaskunta oli pyytänyt merkitsemään hänen nimensä pakotekomitean luetteloon. FCO toimitti kantajalle lisäksi ”jäljennöksen perusteiden tiivistelmän siitä osasta, joka voidaan paljastaa” – kyseinen tiivistelmä oli kyseisen pyynnön perustana – lisäten, että ”kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä ja tietojen arkaluonteisuus huomioon ottaen olisi yleisen edun vastaista paljastaa [perusteiden] tiivistelmä kokonaisuudessaan”.

1 — Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

4 Kantaja kääntyi Euroopan yhteisöjen komission puoleen 13.2.2009 päivätyllä kirjeellä ja pyysi tarkastelemaan uudelleen hänen nimensä merkitsemistä riidanalaiseen luetteloon ja kyseenalaisti sen lainmukaisuuden 3.9.2008 annetun tuomion Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461; jäljempänä Kadi I -tuomio) valossa.

5 Komissio ilmoitti 8.5.2009 päivätyllä kirjeellä kantajalle, ettei sen käytettävissä ollut perusteiden tiivistelmää, jonka perusteella hänen nimensä oli lisätty pakotekomitean luetteloon (jäljempänä perusteiden tiivistelmä), ja lisäsi toimittavansa sen kantajalle heti, kun kyseinen komitea olisi toimittanut sen.

6 Komissio antoi 10.5.2010 päivätyllä kirjeellä kantajalle tiedoksi perusteiden tiivistelmän, sellaisena kuin pakotekomitea oli sen toimittanut, sanamuodoltaan seuraavana:

”Mohammed Al-Ghabra – – on merkitty [pakotekomitean luetteloon] 12.12.2006 [Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston] päätöslauselman 1617 (2005) 1 ja 2 kohdan mukaisesti al-Qaidaa, Osama bin Ladenia tai Talebania lähellä olevana henkilönä sillä perusteella, että hän ’osallistuu niiden tekojen tai toimintojen rahoitukseen, organisointiin, helpottamiseen, valmisteluun tai toteuttamiseen, joita al-Qaida ja Harakat ul-Mujahidin (HuM) tekevät tai joita tehdään yhdessä niiden kanssa, niiden nimissä, niiden lukuun tai niitä tukien’, sekä toimii ’värväystoiminnassa niiden lukuun’.

Lisätietoja

Mohammed Al-Ghabra on pitänyt yllä säännöllisiä yhteyksiä korkea-arvoisiin vastuuhenkilöihin al-Qaidassa. Vuonna 2002 Al-Ghabra tapasi al-Qaidan operaatioiden johtajan Faraj Al-Libin.

Al-Ghabralla on ollut keskeinen rooli nuorten muslimien radikalisoimisessa Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä suorien yhteyksien että ääriajattelua edustavien sisältöjen levittämisen kautta. Radikalisoituaan kyseiset henkilöt hän on voittanut heidät al-Qaidan asian puolelle sekä edistänyt usein heidän matkojaan ja järjestänyt laajan yhteysverkoston avulla heidän osallistumisensa al-Qaidan koulutusleireille. Jotkut näistä henkilöistä ovat tämän jälkeen osallistuneet Yhdistyneestä kuningaskunnasta käsin terroristi-iskujen järjestämiseen ulkomailla.

Al-Ghabra on myös toimittanut materiaalista ja logistista tukea al-Qaidalle ja muille järjestöille, joista jotkut antavat myös logistista tukea al-Qaidalle. Hän on järjestänyt matkoja Pakistaniin, jotta värvätyt voisivat tavata al-Qaidan korkea-arvoisia vastuuhenkilöitä ja osallistua erityiseen terroristikoulutukseen. Monet näistä henkilöistä ovat palanneet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan harjoittaakseen siellä maanalaista toimintaa al-Qaidan lukuun. Al-Ghabra on lisäksi avustanut suoraan terroristitoiminnassa mukana olevia henkilöitä Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja muualla antamalla heille rahallista, logistista ja materiaalista tukea. Hän on myös helpottanut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden henkilöiden matkoja Irakiin, jotta nämä voisivat taistella ja tukea muita taistelijoita.

Al-Ghabra on pitänyt yllä läheisiä suhteita Harakat ul-Mujahidinin/HuM kanssa – – ja osallistunut terroristikoulutukseen HuM:n leirillä. HuM on lähettänyt Al-Ghabran Yhdistyneeseen kuningaskuntaan keräämään varoja sen lukuun.

– –”

7 Kantaja lähetti huomautuksensa vastauksena komissiolle 8.7.2010 päivätyllä kirjeellä torjuakseen perusteiden tiivistelmässä häntä vastaan esitetyt väitteet ja pyytääkseen toimittamaan todisteet, joiden katsotaan tukevan niitä.

8 Komissio ilmoitti 10.9.2010 päivätyllä kirjeellä vastaanottaneensa kyseisen kirjeen ja ilmoitti kantajalle, että se tarkastelisi uudelleen hänen nimensä merkitsemistä riidanalaiseen luetteloon. Se ilmoitti kantajalle lisäksi, että hänellä oli Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1904 (2009) nojalla mahdollisuus lähettää pakotekomitean luettelosta poistamista koskeva pyyntö Yhdistyneiden kansakuntien pakoteasiamiehelle.

9 Komissio toimitti 18.1.2011 päivätyllä kirjeellä pakotekomitealle kantajan 8.7.2010 päivätyt huomautukset ja pyysi siltä lisätietoja perusteista, joilla kantajan nimi oli merkitty kyseisen komitean luetteloon.

10 Kantaja vauhditti komissiota 22.3.2011 päivätyllä kirjeellä.

11 Komissio ilmoitti 3.5.2011 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että se oli alkanut tarkastella uudelleen hänen nimensä merkitsemistä riidanalaiseen luetteloon, ja ilmoitti hänelle, että tämä uudelleentarkastelu kestäisi todennäköisesti vielä useita kuukausia, kun otetaan huomioon, että se odotti edelleen vastauksia täsmennyspyyntöihinsä. Tässä samassa kirjeessä komissio ehdotti uudelleen, että kantaja osoittaisi poistamispyynnön Yhdistyneiden kansakuntien pakoteasiamiehelle.

12 Kantaja vastasi 28.6.2011 päivätyllä kirjeellä komissiolle ja ilmoitti, että viivästystä asian tutkinnassa ja lopullisen päätöksen tekemisessä oli mahdotonta hyväksyä, kun otetaan huomioon hänen yksityiselämäänsä kohdistuvat loukkaukset. Hän vaati myös selitystä tälle viivästymiselle.

13 Pakotekomitea toimitti 26.8.2011 päivätyllä kirjeellä komissiolle lisätietoja niistä perusteista, joilla kantajan nimi oli merkitty kyseisen komitean luetteloon.

14 Komissio ilmoitti 19.10.2011 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että hänen nimensä merkitsemistä riidanalaiseen luetteloon koskeva uudelleentarkastelu oli edelleen meneillään. Se totesi myös, että pakotekomitea oli toimittanut sille äskettäin ”täsmällisempiä” lisätietoja suhteessa perusteiden tiivistelmään (jäljempänä ensimmäinen perusteiden täydennys), nimittäin seuraavaa:

”Mohammed Al-Ghabra on merkittävä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunut ekstremisti, joka on liittoutunut monien ekstremistien kanssa. Al-Ghabra on ollut jo pitkään säännöllisessä yhteydessä Pakistanissa tukikohtaa pitävien al-Qaidan korkea-arvoisten vastuuhenkilöiden kanssa. Vuonna 2002 hän tapasi al-Qaidan operaatioiden johtajan Faraj Al-Libin, al-Qaidan korkea-arvoisen komentajan, jonka Pakistanin viranomaiset pidättivät vuonna 2005 ja joka on tällä hetkellä vangittuna Yhdysvalloissa. Al-Ghabra oleskeli Al-Libin asuinpaikassa viikon ajan. Al-Ghabra on ollut myös säännöllisessä yhteydessä lukuisten sellaisten ekstremistien kanssa, jotka ovat asettuneet asumaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ja on osallistunut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan asettuneiden henkilöiden radikalisoimiseen ääriajattelua edustavien sisältöjen levittämisen kautta.

Al-Ghabra on pitänyt yllä läheisiä suhteita Cachemire Harakat Ul Mujahidinin (HuM) militanttiryhmän kanssa. Arvellaan, että Al-Ghabra osallistui jihadistikoulutukseen HuM:n koulutusleirillä Azassa Kashmirissa vuonna 2002. Tällä leirillä oleskelunsa aikana Al-Ghabra oppi AK-47-rynnäkkökiväärien ja pistoolien käsittelyä. Arvellaan myös, että hänen tarkoituksenaan oli taistella Kashmirissa mutta että sen esti HuM, jolle oli tarpeen, että henkilöitä palaa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan keräämään siellä varoja. Pakistanissa oleskelunsa aikana Al-Ghabra tapasi myös Haroon Rashid Aswatin, joka pidätettiin myöhemmin ja karkotettiin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan terrorismiin liittyvän toiminnan harjoittamisen vuoksi. Aswat on tällä hetkellä vangittuna Yhdistyneessä kuningaskunnassa, missä hän odottaa luovuttamistaan Yhdysvaltoihin terroritekojen vuoksi. Vaikka Al-Ghabran varat on jäädytetty, hän on edelleen yhteydessä ääriainesten edustajien kanssa ja jatkaa ekstremistisen toiminnan harjoittamista.

Vuoden 2009 joulukuusta alkaen Al-Ghabra valmisteli terroristi-iskuja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneita yrityksiä vastaan, mutta häneltä puuttuivat tarvittavat resurssit niiden viemiseksi päätökseen.

_ _”

15 Tässä samassa kirjeessä komissio täsmensi, että nämä tiedot oli ilmoitettu kantajalle, jotta tämä voisi ilmaista näkemyksensä ennen uudelleentarkastelua koskevan päätöksen tekemistä, ja että hänellä oli 11.11.2011 saakka aikaa tehdä tämä.

16 Kantaja vastasi 10.11.2011 päivätyllä kirjeellä komissiolle kyseenalaistaakseen uudet tiedot, jotka oli esitetty häntä vastaan ensimmäisessä perusteiden täydennyksessä ja joiden hän katsoi pääosin ”vastaavan perusteiden tiivistelmässä mainittuja”, ja vaatiakseen täsmennyksiä sekä niitä tukevien todisteiden toimittamista.

17 Pakotekomitea toimitti 17.5.2012 päivätyllä kirjeellä komissiolle uusia lisätietoja perusteista, joilla kantajan nimi oli merkitty kyseisen komitean luetteloon.

18 Komissio ilmoitti 29.5.2012 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että hänen nimensä merkitsemistä riidanalaiseen luetteloon koskeva uudelleentarkastelu oli edelleen meneillään. Se vetosi myös siihen, että pakotekomitea oli toimittanut sille äskettäin uusia ”täsmällisempiä” lisätietoja suhteessa perusteiden tiivistelmään (jäljempänä toinen perusteiden täydennys), eli seuraavaa:

”Vuoden 2006 elokuussa henkilö, jonka henkilöllisyyden Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuin anonymisoi alkukirjaimilla AY, luovutti Al-Ghabralle tiettyjä esineitä, joihin kuului marttyyrikuolemaa ylistäviä videoita, niiden kuljettamista varten al-Qaidan ekstremisteille Pakistanissa. Nämä videot marttyyreista olivat nauhoittaneet henkilöt, jotka kuuluivat Yhdistynyttä kuningaskuntaa tukikohtanaan pitävään ekstremistiverkostoon ja jotka valmistelivat lukuisia iskuja Yhdistyneestä kuningaskunnasta lähteviä reittilentokoneita vastaan. Nämä teot seurasivat näiden kahden henkilön välisten sellaisten tapaamisten sarjaa Etelä-Afrikassa huhti-toukokuussa 2006, joiden tarkoituksena arvellaan olleen islamistiseen ekstremismiin liittyvien kysymysten puheeksi ottaminen.

AY pidätettiin ja pantiin syytteeseen murhan suunnittelusta ja terroristitekojen valmistelusta, mutta hänet vapautettiin hänen oikeudenkäyntinsä päätteeksi, vaikka muut verkoston jäsenet todettiin syyllisiksi ja tuomittiin vankeusrangaistuksiin joukosta rikoksia, joihin kuului murhien suunnittelu, pommi-iskujen suunnittelu ja terroritekojen valmistelu.

Vapauttamisensa jälkeen AY joutui tuomioistuinvalvontaa koskevalla määräyksellä [”control order”] asetettujen rajoittavien toimenpiteiden alaiseksi ja häntä koskevat edelleen terrorismin vastaiset toimenpiteet, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan sisäministeriö on määrännyt terrorismin torjuntaa ja tutkintatoimia koskeva vuoden 2011 lain [Terrorism Prevention and Investigation Measures Act 2011] nojalla sillä perusteella, että on perusteltuja syitä uskoa, että hän on osallistunut terrorismiin liittyvään toimintaan, ja että nämä toimenpiteet ovat tarpeen, jotta häntä estettäisiin ryhtymästä uudelleen tällaiseen toimintaan.”

19 Tässä samassa kirjeessä komissio täsmensi, että nämä tiedot oli toimitettu kantajalle, jotta tämä voisi esittää näkemyksensä ennen uudelleentarkastelua koskevan päätöksen tekemistä, ja että hänellä oli 15.6.2012 saakka aikaa tämän tekemiseen.

20 Kantaja vastasi 20.6. ja 10.7.2012 päivätyillä kirjeillä komissiolle kyseenalaistaakseen uudet tiedot, jotka oli esitetty häntä vastaan toisessa perusteiden täydennyksessä, korostaen erityisesti, että niillä ei ollut todistusarvoa. Hän vaati myös komissiota päättämään uudelleentarkastelunsa, kun otetaan huomioon merkittävät viivästykset.

21 Komissio päätti uudelleentarkastelun jälkeen 6.3.2013 tehdyllä päätöksellä Ares (2013) 188023, joka annettiin tiedoksi kantajan asianajajille 11.3.2013 (jäljempänä riidanalainen päätös), pysyttää kantajan nimen riidanalaisessa luettelossa.

22 Komissio ilmoitti riidanalaisen päätöksen 5 kohdassa, että tiedot, jotka sisältyvät perusteiden tiivistelmään sekä ensimmäiseen ja toiseen perusteiden täydennykseen, muodostivat tämän päätöksen ”kaikki perustelut”.

23 Komissio ilmoitti lisäksi riidanalaisen päätöksen 7 kohdassa, että ”otettuaan huomioon [kantajan] huomautukset, kuultuaan pakotekomiteaa ja otettuaan huomioon varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisen tavoitteet asetuksen N:o 881/2002 nojalla [komissio] oli edelleen sitä mieltä, että [hänen nimensä merkitseminen riidanalaiseen luetteloon oli] perusteltua”. Tältä osin se täsmensi, että ”[kantaja] ei ollut huomautuksissaan esittänyt perusteita päätellä, että [häntä] vastaan esitetyt väitteet eivät pitäisi paikkaansa, eikä edes mitään tietoja kiistämisensä tueksi”.

24 Komissio ilmoitti vielä riidanalaisen päätöksen 9 kohdassa, että se oli soveltanut todistustaakan osalta kriteeriä, jonka rahoitusalan toimintaryhmä (FATF) on muotoillut terrorismin rahoitusta koskevan kolmannen erityissuosituksensa tulkintaohjeissa ja jonka mukaan ”[henkilön nimen riidanalaiseen luetteloon] merkitsemisen olisi perustuttava siihen, että on jokin peruste tai perusteltuja syitä epäillä tai uskoa, että henkilö – – on terroristi tai että hän rahoittaa terrorismia tai terroristijärjestöä”.

**Oikeudenkäyntimenettely sekä asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset**

25 Kantaja teki nyt käsiteltävän kanteen nostamiseksi 23.4.2013 oikeusapuhakemuksen, joka kirjattiin viitteellä T-248/13 AJ.

26 Kantajalle myönnettiin oikeusapua unionin yleisen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtajan 10.10.2013 antamalla määräyksellä ja hänen edustajikseen nimettiin J. Carey ja E. Grieves.

27 Kantaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.11.2013 toimittamallaan kannekirjelmällä nyt esillä olevan kanteen.

28 Unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 20.5.2014 antamallaan määräyksellä Yhdistyneen kuningaskunnan ja Euroopan unionin neuvoston väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia.

29 Unionin yleinen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin ehdotuksesta aloittaa suullisen käsittelyn ja esitti unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 89 artiklan mukaisina prosessinjohtotoimenpiteinä asianosaisille kirjallisia kysymyksiä ja pyysi niitä vastaamaan yhteen kirjallisesti ennen istuntoa ja muihin istunnossa.

30 Kantaja teki 29.1.2016 oikeusapua koskevan lisähakemuksen.

31 Osapuolten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kirjallisiin ja suullisiin kysymyksiin kuultiin 17.2.2016 pidetyssä istunnossa.

32 Unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtajan 20.4.2016 antamalla määräyksellä oikeusapua koskeva lisähakemus hyväksyttiin osittain.

33 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen asetuksen häntä koskevilta osin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

34 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin se koskee riidanalaisen asetuksen kumoamista

— hylkää kanteen muilta osin perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

35 Yhdistynyt kuningaskunta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin siinä vaaditaan riidanalaisen asetuksen kumoamista

— hylkää kanteen muilta osin perusteettomana.

36 Neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen.

## Oikeudellinen arviointi

### *Tutkittavaksi ottaminen*

37 Komissio, jota Yhdistynyt kuningaskunta ja neuvosto tukevat, väittää, että käsiteltävä kumoamiskanne on nostettu selvästi liian myöhään ja että se on näin ollen jätettävä tutkimatta siltä osin kuin siinä vaaditaan riidanalaisen asetuksen kumoamista kantajaa koskevilta osin.

38 Kantaja vastustaa tätä oikeudenkäyntiväitettä.

39 SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan mukaan ”tässä artiklassa tarkoitettu kanne on pantava vireille kahden kuukauden kuluessa säädöksen julkaisemisesta tai siitä, kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka jollei säädöstä ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon”.

40 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että riidanalaisen asetuksen kumoamisvaatimus on tehty selvästi liian myöhään, ja näin on riippumatta siitä tapahtumasta, josta kanteen nostamisen määräaika on alkanut kulua. Jos nimittäin yhtäältä oletetaan, että tämä määräaika on alkanut kulua riidanalaisen asetuksen julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on riittävää todeta, että käsiteltävä kumoamiskanne on nostettu yli kuuden vuoden kuluttua kyseisestä päivästä. Jos toisaalta oletetaan, että tämä määräaika olisi alkanut kulua sen tiedoksiannon päivästä lukien, joka on tehtävä henkilölle, jota asia koskee, tai siitä, kun tämä on saanut siitä tiedon (ks. vastaavasti tuomio 23.4.2013, Gbagbo ym. v. neuvosto, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 55–59 kohta), on todettava, että kantaja on saanut tiedon riidanalaisesta asetuksesta viimeistään 13.2.2009, jolloin hän on kääntynyt komission puoleen asianajajiensa välityksellä vaatiakseen hänen nimensä riidanalaiseen luetteloon merkitsemisen uudelleentarkastelua ja kyseenalaistanut sen laillisuuden, vaikka hän on tehnyt käsiteltävän kanteen nostamista edeltävän oikeusapua koskevan hakemuksen vasta 23.4.2013.

41 Kantaja ei ole myöskään osoittanut eikä edes väittänyt, että kyseessä olisivat Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklassa tarkoitetut ennalta arvaamattomat seikat tai ylivoimainen este, jotka mahdollistaisivat sen, ettei riidanalaisen asetuksen kumoamista koskevan kanteen nostamisen määräajan päättyminen johda oikeudenmenetyksiin.

42 Kantaja väittää kuitenkin, että unionin yleisellä tuomioistuimella on ”toimivalta kumota riidanalainen asetus” siltä osin kuin se on alun perin ”selvästi lainvastainen”, koska hänelle ei esitetty mitään perusteita silloin, kun hänen nimensä alun perin merkittiin riidanalaiseen luetteloon. Korostaen, että unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettujen kanteiden on oltava tehokkaita eikä illusorisia, kantaja katsoo, että siihen saakka, kun kaikki perusteet, joihin komissio on vedonnut häntä vastaan, oli toimitettu hänelle, hän ei pystynyt puolustautumaan eikä edes nostamaan unionin yleisessä tuomioistuimessa kumoamiskannetta.

43 Tältä osin on muistutettava, että oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan tai oikeutta tulla kuulluksi ei heikennetä menettelyllisiä määräaikoja koskevan unionin säännöstön tiukalla soveltamisella, joka vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan johtuu vaatimuksista, joita oikeusvarmuus ja tarve välttää kaikenlaista syrjintää tai kaikkea mielivaltaista kohtelua lainkäytössä asettavat (ks. tuomio 18.6.2015, Ipatau v. neuvosto, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Mikään ei lisäksi estänyt kantajaa nostamasta kannetta riidanalaisen asetuksen kumoamiseksi ennen niiden perustelujen tiedoksiantamista, jotka johtivat hänen nimensä merkitsemiseen riidanalaiseen luetteloon – kannetta, joka perustuu nimenomaan tähän tiedoksi antamisen laiminlyöntiin.

45 Edellä esitetystä seuraa, että käsiteltävä kanne on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se kohdistuu riidanalaiseen asetukseen kantajaa koskevilta osin.

### *Asiakysymys*

46 Kantaja esittää kanteensa tueksi pääasiallisesti viisi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee kohtuullisen käsittelyajan periaatteen loukkaamista. Toisen kanneperusteen mukaan komissio ei ole noudattanut sille kuuluvaa velvollisuutta arvioida itse tehokkaasti sitä, täyttikö kantaja merkitykselliset kriteerit hänen nimensä pysyttämiseksi riidanalaisessa luettelossa. Kolmas kanneperuste koskee todistustaakkaa ja asian selvittämistä koskevien sääntöjen rikkomista, neljäs perusteluja rasittavia virheitä ja viides suhteellisuusperiaatteen loukkaamista.

#### *Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee kohtuullista käsittelyaikaa koskevan periaatteen loukkaamista*

47 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös on lainvastainen yhtäältä siltä osin kuin perusteiden tiivistelmää sekä ensimmäistä ja toista perusteiden täydennystä ei ole annettu tiedoksi hänelle kokonaisuudessaan kohtuullisessa ajassa riidanalaisen asetuksen antamisen jälkeen ja toisaalta siltä osin kuin riidanalaista päätöstä ei ole tehty kohtuullisessa ajassa luettuna siitä, kun hänen vastauksena kyseiseen tiedoksiantoon tekemänsä huomautukset on vastaanotettu, ja siten on estetty asian saattaminen unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tällaisessa määräajassa. Komissio on varsinkin perusteettomasti viivästyttänyt menettelyä antamalla tiedoksi ensimmäisen ja sitten toisen perusteiden täydennyksen, mikä on vastoin unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan kaikki perusteet on ilmoitettava ”niin pian kuin mahdollista”.

48 Komissio kiistää nämä väitteet neuvoston tukemana.

49 Sikäli kuin kantaja moittii komissiota siitä, ettei se ole antanut hänelle tiedoksi perusteiden tiivistelmää sekä ensimmäistä ja toista perusteiden täydennystä kokonaisuudessaan kohtuullisessa ajassa riidanalaisen asetuksen antamisen jälkeen, pitää paikkansa, että erityisesti 3.9.2008 annetun tuomion Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) 348 ja 349 kohdasta seuraa, että unionin asianomaisen toimielimen on päättäessään jonkin henkilön varojen jäädyttämisestä asetuksen N:o 881/2002 mukaisesti hänen puolustautumisoikeuksiensa, varsinkin oikeuden tulla kuulluksi ja

hänen oikeutensa tehokkaaseen tuomioistuinvalvontaan, kunnioittamiseksi annettava tiedoksi asianomaiselle häntä vastaan esitetyt seikat tai myönnettävä hänelle oikeus saada tietoa kyseisistä seikoista kohtuullisen ajan kuluessa kyseisen toimenpiteen toteuttamisen jälkeen.

50 Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin jo todettu, että kantajan varojen jäädyttämistä koskevasta alkuperäisestä päätöksestä, joka on toteutettu riidanalaisella asetuksella, nostettu kumoamiskanne jätetään tutkimatta. Koska ainoa päätös, joka aiheellisesti kuuluu unionin yleisen tuomioistuimen valvonnan piiriin, on uudelleentarkastelua koskeva päätös, joka on tehty 13.2.2009 esitetyllä uudelleentarkastelua koskevalla pyynnöllä aloitetun menettelyn päätteeksi, viimeksi mainittua päivää edeltävää ajanjaksoa ei voida ottaa huomioon sen ajan kohtuullisuuden arvioimiseksi, jossa tämä viimeksi mainittu päätös on tehty.

51 Mitä tulee 13.2.2009 jälkeiseen ajanjaksoon, on niin, että komissio on noudattanut käsiteltävässä asiassa menettelyä, joka on otettu käyttöön 3.9.2008 annetun tuomion Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) antamisen jälkeen, nimenomaan sellaisen menettelyn käyttöön ottamiseksi, jolla taataan asianomaisten osapuolten puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen. Tämä menettely kodifioitiin myöhemmin 26.12.2009 lukien asetuksen N:o 881/2002 muuttamisesta 22.12.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 1286/2009 (EUVL 2009, L 346, s. 42). Riidanalaisessa luettelossa oleviin ”historiallisiin merkintöihin” eli niihin, jotka on suoritettu ennen 3.9.2008, kuten kantajaa koskeva merkintä, eli ennen kyseisen tuomion julistamista, sovelletaan menettelyä, josta säädetään asetuksen N:o 881/2002, sellaisena kuin se on muutettuna, 7 c artiklassa.

52 Aivan aluksi on tärkeää todeta, ettei asetuksen N:o 881/2002 7 c artiklassa eikä missään muussakaan unionin oikeuden säännöksessä säädetä määräajasta, jossa unionin toimivaltaisen toimielimen on tehtävä päätös jonkin henkilön nimen riidanalaiseen luetteloon merkitsemisen uudelleentarkastelusta.

53 Tällaisessa tilanteessa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että toimielimen kyseisen toimen antamiseen käyttämän ajan kohtuullisuutta on arvioitava kunkin asian olosuhteiden perusteella niin, että huomioon otetaan erityisesti oikeusriidan merkitys asianomaisille, asian monimutkaisuus sekä se, miten asianomaiset ovat toimineet (ks. vastaavasti tuomio 28.2.2013, uudelleenkäsittely Arango Jaramillo ym. v. EIP, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

54 Tässä tapauksessa on kyllä totta, että komissio on – kuten se on huomauttanut – antanut kantajalle tiedoksi perättäiset perusteet hänen nimensä merkitsemiselle riidanalaiseen luetteloon heti, kun se on saanut ne pakotekomitealta.

55 Pitää myös paikkansa, että komission väittämät käsiteltävän asian erityiset olosuhteet ja erityisesti i) unionin viranomaisten tarve neuvotella asianomaisten kansainvälisten toimijoiden kanssa toimenpiteistä, jotka on toteutettava unionin tuomioistuimen 3.9.2008 annetussa tuomiossa Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) esitettyjen periaatteiden noudattamiseksi, ii) komission tarve saada ensin pakotekomitean perusteiden tiivistelmä, iii) käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kansainvälisiä pakotteita koskevan järjestelmän luonne ja ominaispiirteet, iv) pakotekomitean työskentelyn erityinen arkaluonteisuus ja v) niiden uudelleentarkastelua koskevien pyyntöjen suuri määrä, jotka olivat komission käsiteltävänä samanaikaisesti 3.9.2008 annetun tuomion Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) antamisen jälkeen, selittävät osittain asianomaisten henkilöiden nimien merkitsemistä riidanalaiseen luetteloon koskevien päätösten uudelleentarkastelumenettelyjen suhteellisen pitkää kestoa 3.9.2008 annetun tuomion Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) antamisen jälkeen.

56 Käsiteltävässä asiassa yli neljän vuoden aika, joka on kulunut 13.2.2009 päivätyn uudelleentarkastelua koskevan pyynnön ajankohdan ja 6.3.2013 tehdyn riidanalaisen päätöksen ajankohdan välillä, ylittää kuitenkin huomattavasti keston, jota voitaisiin pitää ”normaalina” tällaisen uudelleentarkastelumenettelyn loppuun viemiseksi, vaikka kaikki edellä mainitut erityiset olosuhteet otetaan huomioon.

57 Tältä osin on huomattava, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut 21.3.2014 annetussa tuomiossa Yusef v. komissio (T-306/10, EU:T:2014:141, 102 kohta), ettei voitu hyväksyä sitä, ettei komissio yli neljän vuoden kuluttua 3.9.2008 annetun tuomion Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) antamisesta edelleenkään voinut täyttää velvollisuuttaan tutkia Hani El Sayyed Elsebai Yusefin tapaus huolellisesti ja puolueettomasti tarvittaessa ”aiheellisessa yhteistyössä” pakotekomitean kanssa. On myös todettava, että 8.9.2015 annetussa tuomiossa Ministry of Energy of Iran v. neuvosto (T-564/12, EU:T:2015:599, 71 ja 72 kohta), joka koski toista kansainvälistä pakotejärjestelmää, unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei kantajan huomautuksiin vastaamiseen kulunut yli 15 kuukauden pituinen aika selvästi ollut kohtuullinen.

58 Tämän arvioinnin vahvistaa uudelleentarkastelumenettelyn huomattavasti lyhyempi kesto muita sellaisia henkilöitä koskevissa tapauksissa, joiden nimi on merkitty riidanalaiseen luetteloon ja jotka ovat nostaneet kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa, vaikka edellä 55 kohdassa mainitut erityiset olosuhteet soveltuivat myös heidän tapauksissaan. Siten 14.4.2015 annetusta tuomiosta Ayadi v. komissio (T-527/09 RENV, ei julkaistu, EU:T:2015:205) ilmenee, että Chafiq Ayadia koskeva perusteiden tiivistelmä annettiin hänelle tiedoksi 24.6.2009, että hän esitti vastaushuomautuksensa 23.7.2009 ja että päätös hänen nimensä pysyttämisestä riidanalaisessa luettelossa uudelleentarkastelun jälkeen tehtiin 13.10.2009. Myös 28.10.2015 annetusta tuomiosta Al-Faqih ym. v. komissio (T-134/11, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2015:812, 69 kohta) ilmenee, että asianomaisten kantajien tilanteen uudelleentarkastelu saatettiin päätökseen alle kuudessa kuukaudessa.

59 Tämä koskee kantajan tapausta sitäkin suuremmalla syyllä, kun perusteet, jotka johtivat hänen nimensä merkitsemiseen pakotekomitean yhdistettyyn luetteloon, sellaisina kuin komissio antoi ne hänelle tiedoksi 10.5.2010, olivat pohjimmiltaan samat kuin perusteet, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olivat jo ilmoittaneet hänelle seikkoina, joiden perusteella kyseinen jäsenvaltio oli esittänyt tällaista merkitsemistä koskevan pyynnön jo 12.6.2007 (ks. edellä 3 kohta).

60 Komissio ja väliintulijat eivät ole vedonneet mihinkään muuhun kantajan tapaukselle ominaiseen erityiseen seikkaan, joka voisi selittää hänen tapauksensa uudelleentarkastelumenettelyn epätavallisen pitkän keston.

61 Näissä olosuhteissa on todettava, että kohtuullisen käsittelyajan periaatetta on loukattu.

62 Kohtuullisen käsittelyajan periaatteen loukkaaminen oikeuttaa kuitenkin kumoamaan hallinnollisen menettelyn päätteeksi tehdyn päätöksen vain sikäli kuin se samalla merkitsee asianomaisen puolustautumisoikeuksien loukkaamista. Nimittäin silloin, kun ei ole näytetty toteen, että liian pitkän ajan kuluminen olisi vaikuttanut asianomaisten henkilöiden kykyyn puolustautua tehokkaasti, kohtuullisen käsittelyajan periaatteen loukkaaminen ei vaikuta hallinnollisen menettelyn pätevyyteen (ks. vastaavasti tuomio 8.9.2015, Ministry of Energy of Iran v. neuvosto, T-564/12, EU:T:2015:599, 73–77 kohta; ks. myös vastaavasti ja analogisesti tuomio 21.9.2006, JCB Service v. komissio, C-167/04 P, EU:C:2006:594, 72 ja 73 kohta ja tuomio 25.6.2010, Imperial Chemical Industries v. komissio, T-66/01, EU:T:2010:255, 109 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

63 Käsiteltävässä asiassa ei ole näytetty toteen eikä edes vakavasti väitetty, että kantajan kyky puolustautua tehokkaasti olisi konkreettisesti vaarantunut uudelleentarkastelumenettelyn liian pitkän keston vuoksi. Tältä osin kantaja rajoittuu nimittäin esittämään puhtaasti hypoteettisia seikkoja vastauksessaan ja väittää, että jos täydellinen perusteiden tiivistelmä annetaan hänelle tiedoksi vasta vuosia tarkoitettujen tapahtumien jälkeen, hänen on vaikea valmistella puolustustaan, kun otetaan huomioon, että syyttömyyttä tukevia todisteita ei ole saatavissa tai niiden saaminen voi olla vaikeampaa, että hänen muistinsa haalistuu ajan myötä ja että ratkaisevan tärkeät todistajat eivät ehkä ole enää käytettävissä tai eivät pysty enää toimittamaan hyödyllisiä todisteita.

64 Kantajan argumentin, jonka mukaan kohtuullisen ajan ylittämisestä on seurannut hänen puolustautumisoikeuksiensa ja hänen tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeutensa loukkaaminen siltä osin kuin hän ei voinut nostaa kannetta unionin yleisessä tuomioistuimessa perustellun päätöksen puuttuessa, hylkäämiseksi on riittävää todeta, että SEUT 265 artiklassa määrätään laiminlyöntikanteen muodossa oikeussuojakeinosta, joka on erityisesti tarkoitettu käytettäväksi toimielimen syyllistyessä toimimatta jättämiseen. Kantajalla oli siten mahdollisuus milloin tahansa 13.2.2009 ja 6.3.2013 välisenä aikana pyytää komissiota poistamaan hänen nimensä riidanalaisesta luettelosta ja siinä tapauksessa, että tämän toimimatta jättäminen olisi jatkunut yli SEUT 265 artiklassa määrätyt kaksi kuukautta, nostaa laiminlyöntikanne (ks. vastaavasti tuomio 21.3.2014, Yusef v. komissio, T-306/10, EU:T:2014:141, 62, 63 ja 68 kohta).

65 Kantaja ei siis voi vedota kyseessä olevaan viivästymiseen saadakseen riidanalaisen päätöksen kumotuksi, tämän kuitenkaan rajoittamatta kantajan SEUT 340 artiklan mukaista oikeutta vaatia korvausta vahingosta, joka hänelle on mahdollisesti aiheutunut siitä, että komissio on noudattanut velvollisuuksiaan myöhässä (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 8.9.2015, Ministry of Energy of Iran v. neuvosto, T-564/12, EU:T:2015:599, 77 kohta).

66 Edellä esitetystä seuraa, että käsiteltävässä asiassa todettu kohtuullisen käsittelyajan periaatteen loukkaaminen ei voi oikeuttaa riidanalaisen päätöksen kumoamista ja että ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä tehottomana.

*Toinen kanneperuste, jonka mukaan komissio ei ole noudattanut velvollisuuttaan arvioida tehokkaasti itse, täyttikö kantaja merkitykselliset kriteerit hänen nimensä pysyttämiseksi riidanalaisessa luettelossa*

67 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös on lainvastainen siltä osin kuin komissio on laiminlyönyt velvollisuutensa arvioida tehokkaasti itse, täyttikö hän merkitykselliset kriteerit hänen nimensä säilyttämiseksi riidanalaisessa luettelossa. Tämä kanneperuste jakautuu neljään osaan.

– *Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa*

68 Toisen kanneperusteen ensimmäisessä osassa kantaja moittii komissiota riidanalaisen päätöksen 8 kohtaan viitaten siitä, ettei se ole yrittänyt saada pakotekomitealta eikä nimeämistä ehdottaneelta valtiolta todisteita häntä vastaan esitettyjen väitteiden tueksi. Tässä tilanteessa komissio on suorittanut puhtaasti muodollisen ja keinotekoisen tarkastuksen rajoittuen toistamaan pakotekomitean toimittaman perusteiden tiivistelmän, ja väite, jonka mukaan komissio olisi ottanut huomioon kantajan huomautukset, on harhauttava. Kantaja vetoaa vastaavasti unionin yleisen tuomioistuimen toteamuksiin 21.3.2014 annetussa tuomiossa Yusef v. komissio (T-306/10, EU:T:2014:141, 103 ja 104 kohta). Kantajan mukaan komission käsitys tehtävästään on sellainen, ettei se koskaan poistaisi henkilön nimeä riidanalaisesta luettelosta pakotekomitean arvioinnin vastaisesti. Kun se pelkästään toistaa kyseisen komitean luettelon, kieltäytyy vaatimasta ja arvioimasta kriittisesti sitä tukevia seikkoja ja siirtää tämän jälkeen päätöksen unionin yleiselle tuomioistuimelle tällaista kriittistä arviointia varten, komissio luopuu ensisijaisesta vastuustaan arvioida itse sitä, onko riidanalaiseen luetteloon merkitseminen perusteltu.

69 Kantajan väitteisiin vastaamiseksi on otettava huomioon kaikki seikat, jotka unionin tuomioistuin on esittänyt 18.7.2013 annetun tuomion komissio ym. v. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518; jäljempänä Kadi II -tuomio) 104–134 kohdassa, kun kyse on velvollisuuksista, jotka kuuluvat yhtäältä unionin toimivaltaisille viranomaisille – tässä tapauksessa komissiolle – järjestön, henkilön tai yhteisön nimen sisällyttämistä riidanalaiseen luetteloon tai sen pysyttämistä uudelleentarkastelun jälkeen kyseisessä luettelossa koskevan menettelyn yhteydessä ja toisaalta unionin tuomioistuimille niiden harjoittaessa kyseisen menettelyn päätteeksi tehdyn hallinnollisen päätöksen laillisuuden tuomioistuinvalvontaa.

70 Näistä seikoista seuraa, että puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden kunnioittaminen samoin kuin tässä tapauksessa hyvän hallinnon periaatteen noudattaminen edellyttää yhtäältä unionin toimivaltaiselta viranomaiselta, että se antaa tiedoksi asianomaiselle henkilölle pakotekomitean toimittaman perusteiden tiivistelmän, joka on perusta päätökselle merkitä kyseisen henkilön nimi riidanalaiseen luetteloon tai pysyttää se siinä, että se antaa tälle henkilölle mahdollisuuden esittää tiivistelmästä tehokkaasti huomautuksensa ja että se tutkii huolellisesti ja puolueettomasti henkilön esittämien huomautusten ja mahdollisten hänen syyttömyyttään tukevien todisteiden valossa, ovatko esitetyt perusteet perusteltuja (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 135 kohta).

71 Kyseisten oikeuksien kunnioittaminen edellyttää toisaalta, että mikäli asia riitautetaan tuomioistuimessa, unionin tuomioistuimet tutkivat toimitettujen tietojen valossa erityisesti sen, ovatko pakotekomitean toimittamassa tiivistelmässä esitetyt perusteet riittävän tarkkoja ja konkreettisia, ja tarvittaessa sen, onko kyseessä olevaa perustetta koskevien tosiseikkojen osoitettu pitävän paikkansa (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 136 kohta).

72 Sitä vastoin se, ettei unionin toimivaltainen viranomainen anna asianomaisen henkilön ja myöhemmin unionin tuomioistuimien saataville tietoja tai todisteita, jotka ovat vain pakotekomitean tai kyseessä olevan Yhdistyneiden kansakuntien (YK) jäsenen hallussa ja koskevat kyseessä olevan päätöksen taustalla olevaa perusteiden tiivistelmää, ei voi sellaisenaan olla perusta toteamukselle, jonka mukaan mainittuja oikeuksia ja mainittua periaatetta on loukattu. Tällaisessa tilanteessa on kuitenkin niin, että unionin tuomioistuimilla, joiden tehtävänä on tutkia, ovatko pakotekomitean toimittaman tiivistelmän sisältämät perusteet perusteltuja tosiseikkojen kannalta, ottamalla huomioon asianomaisen henkilön mahdollisesti esittämät huomautukset ja hänen syyttömyyttään tukevat seikat sekä unionin toimivaltaisen viranomaisen näihin huomautuksiin antaman vastauksen, ei ole käytössään muita tietoja tai todisteita. On siis niin, että jos niiden on mahdoton todeta, että kyseiset perusteet ovat perusteltuja, nämä perusteet eivät voi olla perustana riidanalaiselle luetteloon merkitsemistä koskevalle päätökselle (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 137 kohta).

73 Näiden huomioiden perusteella ja näiden periaatteiden valossa toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomana. Varsinkin 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 107 kohdasta ilmenee, että komission on tehtävä päätöksensä pakotekomitean toimittaman perusteiden tiivistelmän perusteella ja ettei missään sitä vastoin määrätä, että kyseinen komitea saattaisi tässä vaiheessa komission käyttöön automaattisesti muita seikkoja kuin perusteiden tiivistelmän, jotta tämä voi tehdä päätöksensä. Lisäksi 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 108 kohdasta ilmenee, että unionin tuomioistuin on tutkinut ja vahvistanut menettelyn, tai ei ole ainakaan esittänyt mitään kritiikkiä menettelyä kohtaan, josta säädetään tältä osin asetuksen N:o 881/2002, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1286/2009, 7 c artiklassa ja joka koskee ”yksinomaan” pakotekomitean perustelujen toimittamista asianomaiselle henkilölle.

74 Tosin 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 114 ja 115 kohdassa unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että komission tehtävänä oli esitettyjen perusteiden perusteltavuuden huolellista ja puolueetonta tutkintaa koskevan velvollisuutensa nojalla arvioida muun muassa asianomaisen henkilön mahdollisesti esittämien huomautusten sisällön perusteella tarvetta pyytää yhteistoimintaa pakotekomitealta lisätietojen tai -todisteiden saamiseksi.

75 Nimenomaan tätä menettelyä on kuitenkin noudatettu käsiteltävässä asiassa, kuten riidanalaisen päätöksen 2–4 kohdasta ilmenee, kun komissio on päättänyt kyseisellä päätöksellä pysyttää kantajan nimen riidanalaisessa luettelossa toimitettuaan hänen huomautuksensa pakotekomitealle, pyytänyt yhteistoimintaa tältä komitealta kahteen otteeseen, jotta se voisi vastata näihin huomautuksiin, ja saanut tämän vuoksi lisätiedot ja -todisteet ensimmäisen ja toisen perusteiden täydennyksen muodossa (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518,

115 kohta). On myös selvää, että komissio on antanut kantajalle tiedoksi pakotekomitean toimittaman perusteiden tiivistelmän sekä ensimmäisen ja toisen perusteiden täydennyksen, jotka ovat lisäksi antaneet aiheen uuteen huomautusten vaihtoon kantajan ja komission välillä.

76 Komissiota ei voida sitä vastoin arvostella käsiteltävässä asiassa pelkästään 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 114 kohdan perusteella siitä, ettei se ole saanut pakotekomitealta tai nimeämistä ehdottaneelta valtiolta riidanalaisen päätöksen tekemiseen johtaneen hallinnollisen menettelyn aikana tietoja tai todisteita kantajaa vastaan esitettyjen väitteiden tueksi ja että se on näin ollen tarkastellut ”puhtaasti muodollisesti ja keinotekoisesti” sitä, olivatko esitetyt perusteet perusteltuja asianomaisen henkilön perusteiden tiivistelmästä esittämien huomautusten valossa.

77 Tältä osin on muistutettava, että 18.7.2013 annettuun tuomioon Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) johtaneessa asiassa – päinvastoin kuin käsiteltävässä asiassa – komissio ei ollut myöskään yrittänyt saada pakotekomitealta tai nimeämistä ehdottaneelta valtiolta mitään tietoa tai todistetta, joka voisi tukea kyseisen pakotekomitean toimittamassa perusteiden tiivistelmässä Yassin Abdullah Kadia vastaan esitettyjä väitteitä. Unionin tuomioistuin ei kuitenkaan vahvistanut riidanalaisen asetuksen kumoamista tästä syystä vaan sen vuoksi, että sille oli selvinnyt kyseisen asetuksen lainmukaisuutta koskevan oman tuomioistuinvalvontansa yhteydessä, ettei millään mainituista väitteistä voitu perustella Kadiin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista unionin tasolla, ja tämä johtui joko puutteellisista perusteluista tai sellaisten tietojen tai todisteiden puutteesta tuomioistuinvaiheessa, jotka tukisivat kulloinkin kyseessä olevaa perustetta tilanteessa, jossa asianomainen on ne yksityiskohtaisesti kiistänyt (ks. tuomion 18.7.2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 151–162 kohdassa oleva näiden väitteiden tarkastelu ja 163 kohdassa oleva yleinen johtopäätös).

78 Unionin tuomioistuin on päinvastoin katsonut 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518), että unionin yleinen tuomioistuin oli tehnyt oikeudellisen virheen perustaessaan toteamuksensa puolustautumisoikeuksien ja tehokasta tuomioistuimen tarjoamaa oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkauksesta siihen, ettei komissio ollut toimittanut Kadille ja unionin yleiselle tuomioistuimelle itselleen tietoja ja todisteita perusteista, joilla asianomaisen nimi pidettiin merkittynä riidanalaisessa luettelossa, vaikka komissiolla ei ollut käytössään mainittuja tietoja ja todisteita (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 138 ja 139 kohta).

79 Olisi näin ollen yhteensoveltumatonta unionin tuomioistuimen 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) esittämien periaatteiden kanssa antaa komissiolle vastainen tuomio käsiteltävässä asiassa kantajaa vastaan esitettyjen perusteiden perusteltavuuden huolellista ja puolueetonta tutkintaa koskevan velvollisuuden väitetystä laiminlyönnistä tai siitä, ettei se ole onnistunut saamaan pakotekomitealta tietoja tai todisteita, joiden avulla se olisi voinut täyttää tämän huolellista ja puolueetonta tutkintaa koskevan velvollisuuden, vaikka unionin tuomioistuin ei todennut mainittuun tuomioon johtaneen asian vastaavissa olosuhteissa komission rikkoneen kyseistä velvollisuutta eikä yleisemmin loukanneen puolustautumisoikeuksia.

80 Minkään asiakirjoihin sisältyvän seikan perusteella ei voida myöskään väittää, ettei komissio olisi ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä tutkinut huolellisesti ja puolueettomasti kaikkia sen käytettävissä olleita tietoja, mukaan lukien kantajan huomautukset. Kuten komissio on todennut riidanalaisen päätöksen 7 kohdassa, se oli edelleen vakuuttunut siitä, että kantajan nimen merkitseminen riidanalaiseen luetteloon oli edelleen perusteltu, kun otetaan huomioon erityisesti se, että asianomainen ei ollut esittänyt mitään syytä epäillä häntä vastaan esitettyjen väitteiden todenperäisyyttä.

81 Argumentti, joka perustuu 21.3.2014 annettuun tuomioon Yusef v. komissio (T-306/10, EU:T:2014:141), on puolestaan hylättävä, koska kyseisen asian tosiseikat ja olosuhteet eivät ole täysin samanlaiset kuin käsiteltävässä asiassa. Kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa oli nimittäin ”selvää” (ks. kyseisen tuomion 94 kohta), ettei mikään unionin tuomioistuimen 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) lausumista periaatteista tai takeista ollut koitunut kantajan hyväksi siihen saakka, kun kanne nostettiin, ja että tämä laiminlyönti jatkui vielä suullisen käsittelyn päättymispäivänä (kyseisen tuomion 100 kohta). Lisäksi komissio oli istunnossa esittämiensä väitteiden mukaan (saman tuomion 103 kohta) edelleen katsonut olevansa velvollinen noudattamaan tiukasti pakotekomitean arviointeja ja täysin vailla itsenäistä harkintavaltaa asian suhteen, mikä on vastoin yhteisöjen tuomioistuimen 3.9.2008 annetussa tuomiossa Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) ja unionin tuomioistuimen 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 114, 115 ja 135 kohta) lausumia periaatteita. Unionin yleinen tuomioistuin on päätellyt tästä, että tapa, jolla komissio väitti korjaavansa yhteisöjen tuomioistuimen 3.9.2008 annetussa tuomiossa Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) toteamat vastaavat lainvastaisuudet panemalla täytäntöön kantajan tapausta koskevan uudelleentarkastelumenettelyn, oli täysin muodollinen ja keinotekoinen. Käsiteltävässä asiassa komissio on sen sijaan todennut istunnossa, että se oli valmis sanoutumaan irti pakotekomitean arvioista, jos nämä olivat sen mielestä selvästi virheellisiä tai jos ne olivat ristiriidassa asianomaisen syyttömyytensä tueksi esiin tuomien seikkojen kanssa.

82 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomana.

– *Toisen kanneperusteen toinen osa*

[– –]

– *Toisen kanneperusteen kolmas osa*

89 Toisen kanneperusteen kolmannessa osassa kantaja arvostelee komissiota siitä, ettei se ole arvioinut, perustuivatko pakotekomitean häntä vastaan esittämät väitteet kidutuksella saatuihin tietoihin, vaikka hän oli vedonnut tähän seikkaan 28.6.2010 päivätyssä kirjeessään. Oletus, jonka mukaan pakotekomitea ei nojaudu tällaisiin tietoihin, johon komissio vetoaa, ei ole perusteltu. Yhdistyneiden kansakuntien pakoteasiamiehen toimisto myöntää sitä paitsi internetsivullaan, että tiettyjen nimeämistä pyytäneiden valtioiden salaiset palvelut voivat käyttää tällä tavalla saatuja tietoja. Kantaja pitää käsiteltävässä asiassa ”mahdollisena”, että häntä koskevia tietoja on voitu saada henkilöiltä, jotka ovat vangittuina Yhdysvalloissa tai Pakistanissa ja joita vastaan on voitu käyttää kidutusta vastaavia pakkokeinoja. Hän vetoaa siten siihen, että Faraj Al-Libi on vangittu Pakistanissa 2.5.2005 Pakistanin salaisen palvelun toimesta ja siirretty tämän jälkeen Yhdysvaltoihin, häntä on säilytetty salaisissa pidätyskeskuksissa yli vuoden ajan ja lopuksi hänet on siirretty Guantánamoon. Punaisen ristin kansainvälisen komitean (ICRC) 14.2.2007 päivätyn raportin mukaan 14 Guantánamossa vangittuna olevaa henkilöä, joihin Al-Libi kuuluu, ovat kuvailleet kohtelua ja kuulustelutekniikoita, jotka merkitsevät turvautumista kidutukseen.

90 Komissio kiistää Yhdistyneen kuningaskunnan ja neuvoston tukemana nämä väitteet.

91 Tältä osin on todettava, ettei kantaja ole esittänyt 28.6.2010 päivätyssä kirjeessään yhtään täsmällistä väitettä eikä yhtään uskottavaa perustetta, joiden mukaan tietyt perusteiden tiivistelmään sisältyvät tiedot olisi saatu kidutuksella. Hän on enintään vaatinut tässä kirjeessä ”vahvistusta siitä, että Euroopan komissio on toteuttanut kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistuakseen itse siitä, ettei mitään niistä tiedoista, joihin se nojautuu perusteiden tiivistelmässä, ole saatu kidutuksella”.

92 Komissio on perustellusti katsonut, että tällaisissa olosuhteissa on järkevää nojautua olettamaan, jonka mukaan pakotekomitea ei nojaudu kidutuksella saatuihin todisteisiin. Päinvastoin kuin kantaja väittää, komissio soveltaa siten samaa kriteeriä, jota Yhdistyneiden kansakuntien pakoteasiamiehen toimisto on käyttänyt, kun se on yrittänyt ensiksi saada selville, onko olemassa ”riittävästi sellaisia seikkoja, jotka antavat järkevän ja uskottavan perustan kidutusväitteelle”, kuten pakoteasiamiehen toimiston internetsivulta ilmenee.

93 Tässä tapauksessa asiakirjoihin ei sisälly mitään sellaista seikkaa, jonka perusteella olisi mahdollista uskoa tällaiseen väitteeseen, kun kyse on kantajaa vastaan esitetyistä seikoista. Tarkemmin sanoen ei näytä olevan mahdollista yhdistää mitään asiakirjoihin sisältyvää tietoa Faraj Al-Libiin eikä yhteenkään muuhun Guantánamossa tai Pakistanissa vangittuna olevan henkilöön.

94 Tältä osin Yhdistynyt kuningaskunta huomauttaa myös harkitusti, että suurin osa komission esittämistä todisteista perustuu Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinratkaisuihin, joita ovat antaneet tuomarit, joiden oli House of Lordsin (Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin ylähuone) ratkaisussaan A and others v Secretary of State for the Home Department (No 2) [2006] 2 A.C. 221 esittämien suuntaviivojen mukaisesti tarkasteltava kysymystä siitä, oliko niille esitetty kidutukseen turvautumista koskevia väitteitä.

95 Lisäksi FCO:n High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Divisionissa (Administrative Court) (alioikeus (Englanti ja Wales), Queen’s Bench -osasto (hallintoasioiden jaosto), jäljempänä High Court) esittämästä vastineesta, joka on toimitettu kantajan siitä FCO:n päätöksestä nostaman kanteen yhteydessä, jolla kieltäydyttiin hyväksymästä hänen pyyntöään, että FCO pyytäisi pakotekomiteaa poistamaan hänen nimensä kyseisen komitean luettelosta, ilmenee, että kantaja oli tämän menettelyn yhteydessä myös spekuloinut sillä, olivatko tietyt häntä vastaan käytetyt todisteet peräisin Pakistanin ja Yhdysvaltojen tiedustelupalvelujen suorittamasta Al-Libin kuulustelusta. FCO on ilmoittanut tämän saman menettelyn aikana, ettei mikään kantajaa vastaan käytetyistä todisteista perustunut pidätettyjen kuulustelujen tulokseen. Koska kantaja luopui sittemmin tästä kanteesta, High Courtilla ei ollut tilaisuutta vahvistaa tätä seikkaa. Koska mikään seikka ei osoita, että asia olisi toisin, ei ole kuitenkaan mitään syytä asettaa kyseenalaiseksi tätä FCO:n vakuutusta.

96 Toisen kanneperusteen kolmas osa näyttää siten olevan täysin perusteeton.

– *Toisen kanneperusteen neljäs osa*

[– –]

*Kolmas kanneperuste, joka koskee asianmukaista todistustaakkaa ja näytön tasoa koskevien sääntöjen rikkomista*

100 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös on lainvastainen siltä osin kuin komissio on rikkonut asianmukaista todistustaakkaa ja näytön tasoa koskevia sääntöjä. Tämä kanneperuste jakautuu kahteen osaan.

– *Kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa*

101 Kolmannen kanneperusteen ensimmäisessä osassa kantaja väittää, että komissio on – kuten riidanalaisen päätöksen 7 kohdasta ilmenee – kääntänyt todistustaakan ja asettanut sen hänelle unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön vastaisesti (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121 kohta), jonka mukaan unionin toimivaltaisen

viranomaisen asiana on osoittaa, mikäli asia riitautetaan, että kyseessä olevaa henkilöä vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja; viimeksi mainitun asiana ei ole esittää negatiivista näyttöä siitä, etteivät kyseiset perusteet ole perusteltuja.

102 Tämä argumentti perustuu kuitenkin niiden velvollisuuksien väärin ymmärtämiseen, jotka 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) mukaan kuuluvat komissiolle todistustaakan osalta niiden perusteiden uudelleentarkastelumenettelyn yhteydessä, joihin päätös merkitä tietyn henkilön nimi riidanalaiseen luetteloon tai pysyttää se siinä perustuu.

103 Kuten komissio perustellusti korostaa, ”oikeudellinen testi”, jota sen on sovellettava riidanalaiseen luetteloon merkitsemistä koskevien päätösten uudelleentarkastelun hallinnollisessa vaiheessa, sellaisena kuin se on esitetty 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 111–116 kohdassa, on nimittäin erotettava tuomioistuinvalvonnan vaiheessa sovellettavasta, sellaisena kuin se on esitetty mainitun tuomion 117–134 kohdassa.

104 Vaikka todistustaakka kuuluu siten kiistatta komissiolle, sen ei tarvitse esittää todisteita uudelleentarkastelumenettelyn hallinnollisessa vaiheessa vaan vasta siinä myöhemmässä vaiheessa, kun on kyse komission uudelleentarkastelun jälkeen nimen pysyttämisestä tekemän päätöksen tuomioistuinvalvontamenettelystä. Tämä käy selvästi ilmi 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 121 kohdasta, joka kuuluu unionin tuomioistuimen saman tuomion 117 kohdasta alkaen esittämiin yleisiin ”oikeudenkäyntiä” koskeviin toteamuksiin.

105 Tarkemmin sanoen ja kuten komissio myös huomauttaa, uudelleentarkastelun, joka sen on suoritettava asianomaisen henkilön pyynnöstä, lähtökohtana ovat pakotekomitean toteamukset, sellaisina kuin ne on esitetty perusteiden tiivistelmässä, joita käytetään pohjana unionin toimen perusteluille. Jos nämä perustelut ovat riittävän täsmälliset ja konkreettiset, komissio ei tee virhettä katsoessaan voivansa lähtökohtaisesti asettaa ne kyseenalaisiksi ainoastaan, jos asianomainen esittää täsmällistä ja yksityiskohtaista näyttöä, joka kumoaa kyseessä olevat toteamukset, jollei muuta johdu todistustaakasta, joka myöhemmin kuuluu komissiolle niiden perusteiden lainmukaisuutta ja perusteltavuutta koskevan tuomioistuinvalvonnan yhteydessä, joihin päätös merkitä asianomaisen nimi riidanalaiseen luetteloon tai pysyttää se siinä perustuu.

106 Komissio on noudattanut asianmukaisesti näitä periaatteita käsiteltävässä asiassa, kuten riidanalaisen päätöksen 7 kohdasta, jonka alkuosa on esitetty edellä 23 kohdassa, ilmenee. Jäljempänä kyseisessä kohdassa komissio ei ole sitä paitsi rajoittunut toteamaan, ettei kantaja ollut esittänyt mitään syytä epäillä häntä vastaan esitettyjen väitteiden todenperäisyyttä. Se on nimenomaan suorittanut joitakin hänen kiistämisiään koskevan perusteellisen tosiseikkoihin perustuvan analyysin ja päätynyt siihen, että ne eivät olleet merkityksellisiä tai uskottavia.

107 Tästä seuraa, että kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa on perusteeton.

*– Kolmannen kanneperusteen toinen osa*

108 Kolmannen kanneperusteen toisessa osassa kantaja väittää, että riidanalaisen päätöksen 9 kohdassa oleva viittaus FATF:n hyväksymään näytön tasoon eli siihen, että on ”perusteltuja syitä epäillä tai uskoa”, on vailla merkitystä ja joka tapauksessa virheellinen, koska unionin tuomioistuin on edellyttänyt 18.7.2013 antamassaan tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) ”riittävän vankkaa toisiasiapohjaa”. Kyseisen tuomion 149 kohdan osalta, johon komissio ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat vedonneet, kantaja väittää, ettei siinä aseteta kyseenalaiseksi tätä vaatimusta eikä vahvisteta oikeudellisesti ratkaisevaa kriteeriä. Yhdistynyt kuningaskunta on kantajan mukaan itse hylännyt ”perusteltuja syitä epäillä” -kriteerin täsmällisemmän kriteerin ”perusteltuja syitä uskoa” eduksi terrorismin torjunnasta ja tutkintatoimista annetun vuoden 2011 lain yhteydessä.

109 Kantaja korostaa vastauksessaan lisäksi asianomaisiin henkilöihin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden vaikutusten vakavuutta, minkä vuoksi vaativa näytön taso olisi perusteltu, jotta vältettäisiin Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan ja Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklan rikkomisen mahdollisuus. Kantaja väittää tässä yhteydessä, että vaaditun näytön tasoa on käytännössä mahdoton erottaa rikosasioissa vaaditusta, vaikka kyseessä oleva menettely ei ole luonteeltaan puhtaasti rikosoikeudellinen. Hän pyytää unionin yleistä tuomioistuinta omaksumaan lähestymistavan, jota Court of Appeal (England & Wales) (muutoksenhakutuomioistuin (Englanti ja Wales)) on noudattanut asiassa Gough and Another v Chief Constable of Derbyshire [2002] EWCA Civ 351 antamassaan tuomiossa sellaista henkilöä koskevassa tapauksessa, johon kohdistui matkustuskielto väitettyjen jalkapalloväkivaltaan osallistumista koskevien taipumusten vuoksi.

110 Näiden väitteiden osalta soveltuvat kyseisen kanneperusteen ensimmäisen osan tarkastelun yhteydessä esitetyt seikat soveltuvin osin. Kysymys vaaditun näytön tasosta ilmenee siis ainoastaan siinä vaiheessa, kun tuomioistuin valvoo sitä, ovatko ne perusteet, joihin päätös merkitä tietyn henkilön nimi riidanalaiseen luetteloon tai pysyttää se siinä uudelleentarkastelun jälkeen perustuu, laillisia ja perusteltuja.

111 Tässä yhteydessä on yksinomaan unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä varmistua siitä, että riidanalainen päätös ”perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon” (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119 kohta) tutkimalla, onko perusteiden tiivistelmässä väitettyjen tosiseikkojen tueksi näyttöä (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 122 kohta) ja onko niiden näin ollen osoitettu pitävän paikkansa (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 136 kohta).

112 Näissä olosuhteissa käsiteltävän kanneperusteen toinen osa voidaan hylätä suoralta kädeltä tehottomana, koska komission mahdollisesti tekemä oikeudellinen virhe vaaditun näytön tason määrittelyssä tai sen soveltamisessa ei voi yksinään oikeuttaa riidanalaisen päätöksen kumoamista, jos tämä päätös täyttää muuten edellisessä kohdassa esitetyt näyttöä koskevat vaatimukset, mikä unionin yleisen tuomioistuimen on ratkaistava neljännen kanneperusteen tutkimisen yhteydessä.

113 Komissio ei ole missään tapauksessa tehnyt virhettä vedotessaan riidanalaisen päätöksen 9 kohdassa operatiiviseen kriteeriin, jonka FATF on esittänyt terrorismin rahoitusta koskevan kolmannen erityissuosituksensa tulkintaohjeissa ja jonka mukaan henkilön nimen merkitsemisen riidanalaiseen luetteloon ja näin ollen hänen varojensa jäädyttämisen olisi perustuttava ”perusteltuihin syihin tai järkevään perusteeseen epäillä tai uskoa, että näitä varoja tai muuta omaisuutta voitaisiin käyttää terroristitoiminnan rahoittamiseen”, koska tämä näytön taso on unionin tuomioistuimen 18.7.2013 antamassaan tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) esittämien kriteerien mukainen.

114 Tämä kriteeri ei tosin ole yksiselitteinen, koska ”epäillä” ja ”uskoa” ovat erilaisia henkisiä toimintoja, jotka johtavat eriasteiseen vakuuttumiseen.

115 On kuitenkin todettava, että unionin tuomioistuin on vahvistanut 18.7.2013 annetussa tuomiossaan Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) näistä kahdesta mahdollisesta näytön tasosta vähemmän vaativan eli epäilyjä koskevan tason soveltamisen tutkiessaan, oliko tietty asianomaista vastaan esitetty peruste perusteltu.

116 Unionin tuomioistuin on nimittäin täsmentänyt 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 149 kohdassa, että riidanalaiseen luetteloon merkitsemistä koskevissa perusteissa voidaan tukeutua ”epäilyihin sekaantumisesta terroristitoimintaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sen tutkimista, ovatko tällaiset epäilyt perusteltuja”. Kyseisen tuomion

162 kohdan valossa on lisättävä, että jotta epäilyjä sekaantumisesta terroristitoimintaan voitaisiin perustellusti käyttää jotakin henkilöä vastaan, on esitettävä niitä tukevat tiedot ja todisteet, mikä kuuluu tapauskohtaisen arvioinnin piiriin.

117 Vaikka tämä muotoilu ei saata kyseenalaiseksi vaatimusta ”riittävän vankkaan tosiseikastoon” perustumisesta, mikä on lausuttu yleisin ilmaisuin 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 119 kohdassa, on myönnettävä, että tämän vaatimuksen voi täyttää ”perusteltuja syitä epäillä” -kriteerin soveltaminen, mikäli näitä syitä tukevat riittävät tiedot ja todisteet, koska unionin tuomioistuin on soveltanut tätä kriteeriä kyseisen tuomion 149 ja 162 kohdassa.

118 Sillä seikalla, että Yhdistynyt kuningaskunta on hylännyt ”perusteltuja syitä epäillä” -kriteerin tiukemman kriteerin ”perusteltuja syitä uskoa” hyväksi antaessaan vuoden 2011 lain terrorismin torjunnasta ja tutkintatoimista, ei ole mitään merkitystä. Päinvastoin ”perusteltuja syitä epäillä” -kriteeri – mikäli näitä syitä tukevat riittävät tiedot tai todisteet – näyttää tarkoituksenmukaiselta senkaltaisissa olosuhteissa, joita tarkoitetaan asetuksessa N:o 881/2002, FATF:n suosituksissa ja turvallisuusneuvoston merkityksellisissä päätöslauselmissa, erityisesti sen 17.6.2014 päivätyn päätöslauselman 2161 (2014) 11 kohdassa. Tätä mieltä on ollut myös Court of Appeal (England & Wales) asiassa Youssef v. Secretary of State for Foreign & Commonwealth Affairs [2013] EWCA Civ 1302 [2014] 2 WLR 1082.

119 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella kantajan argumentti, jonka mukaan vaaditun näytön tasoa käsiteltävän asian kaltaisissa olosuhteissa olisi käytännössä mahdotonta erottaa rikosasioissa vaaditun näytön tasosta eli näytöstä, josta ”ei jää perusteltua epäilystä”, on myös hylättävä. Lisäksi vakiintuneesta oikeuskäytännöstä 3.9.2008 annetusta tuomiosta Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) alkaen ilmenee, että käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaiset rajoittavat toimenpiteet eivät ole luonteeltaan rikosoikeudellisia. Se, että rajoittavat toimenpiteet ovat luonteeltaan ennalta ehkäiseviä eivätkä repressiivisiä, vaikuttaa tietenkin komissiolta vaadittavan näytön luonteeseen ja vahvuuteen sekä todistuskeinoihin (julkisasiamies Botin ratkaisuehdotus asioissa Anbouba v. neuvosto, C-605/13 P ja C-630/13 P, EU:C:2015:2, 111 kohta).

120 Mitä tulee vastauksessa tältä osin esitettyihin argumentteihin, komissio vastaa Yhdistyneen kuningaskunnan tukemana perustellusti, että Englannin toimivaltaiset tuomioistuimet ovat hylänneet luonteeltaan lähes rikosoikeudellisen kriteerin, jota on sovellettu tuomioon Gough and Another v Chief Constable of Derbyshire [2002] EWCA Civ 351 johtaneessa asiassa, käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisten ennalta ehkäisevien toimenpiteiden suhteen. Kun kyse on Yhdistyneiden kansakuntien tasolla päätettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanosta, oikea lähestymistapa Englannin oikeudessa, sellaisena kuin Court of Appeal (England & Wales) on sen vahvistanut asioissa Secretary of State for the Home Department v. MB [2006] EWCA Civ 1140, [2007] QB 415 ja Youssef v. Secretary of State for Foreign & Commonwealth Affairs [2013] EWCA Civ 1302 [2014] 2 WLR 1082, perustuu ”perusteltua epäilystä” koskevaan testiin (eli sellaisten seikkojen olemassaoloon, jotka ovat omiaan herättämään epäilyksiä).

121 Kaiken edellä esitetyn perusteella kolmas kanneperuste on hylättävä.

*Neljäs kanneperuste, joka perustuu perusteiden tiivistelmässä oleviin virheisiin*

122 Tähän kanneperusteeseen on tehty merkittäviä täydennyksiä oikeudenkäynnin aikana toimitettujen uusien tietojen ja todisteiden johdosta.

123 Kannekirjelmässä kantaja väitti pääasiallisesti, että riidanalaista päätöstä rasittivat lainvastaisuudet ensinnäkin siltä osin kuin häntä vastaan esitettyjä väitteitä ei ollut näytetty toteen; toiseksi jotkut väitteistä eivät olleet riittävän täsmällisiä, jotta hän voisi kiistää ne tehokkaasti; kolmanneksi jotkut

väitteistä olivat niin vanhoja tai niin epämääräisiä, ettei niitä voinut järkevästi liittää relevantteihin kriteereihin, ja neljänneksi jotkut väitteistä olivat ristiriidassa syyttömyyden todistavan aineiston kanssa.

124 Puolustuksekseen komissio väitti Yhdistyneen kuningaskunnan ja neuvoston tukemana, että kantajalle ilmoitetut riidanalaiseen luetteloon merkitsemisen perusteet olivat riittävän tarkkoja, yksityiskohtaisia, täsmällisiä ja konkreettisia oikeuskäytännössä tarkoitetussa merkityksessä (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 116, 130 ja 142–149 kohta) ja että ne täyttivät perusteluvaatimuksen (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 102 ja 116 kohta).

125 Komissio vetosi lisäksi tiettyihin unionin tuomioistuimen 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 117 ja 119–122 kohta) esittämiin periaatteisiin, jotka koskevat sellaisten päätösten laillisuuden tuomioistuinvalvontamenettelyä, joilla henkilön nimi on merkitty riidanalaiseen luetteloon tai pysytetty se siinä uudelleentarkastelun jälkeen, erityisesti mitä tulee tällaisten päätösten taustalla olevaan perusteiden tiivistelmään sisältyvien väitettyjen tosiseikkojen tarkistamiseen unionin tuomioistuinten toimesta.

126 Komissio esitti tämän jälkeen, että hyvän lainkäytön vuoksi ja ottaen huomioon kantajan nostama kanne ”[se oli] päättänyt olla puolustamatta riidanalaista päätöstä [ainoastaan] hallinnollisen menettelyn tietojen pohjalta ja kääntyä pakotekomitean puoleen SEUT 220 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun aiheellisen yhteistyön hengessä – – sekä SEU 4 artiklan 3 kohdassa määrätyn vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten puoleen Yhdistyneiden kansakuntien jäsenvaltiona, joka oli ehdottanut kantajan nimen merkitsemistä pakotekomitean luetteloon”.

127 Näiden yhteydenottojen seurauksena komissio esitti yhtäältä puolustuskirjelmän liitteenä B.4 20.1.2014 päivätyn kirjeen, jonka pakotekomitea oli lähettänyt sille ilmoittaakseen, että pakotekomitea oli luettelossaan olevien merkintöjen vuosittaisen uudelleentarkastelun yhteydessä tarkastellut uudelleen kantajan nimen merkitsemistä luetteloon ja katsonut, että merkintä oli edelleen tarkoituksenmukainen.

128 Komissio esitti toisaalta puolustuskirjelmän liitteessä B.5 kaikki Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten sille toimittamat yksityiskohtaiset tiedot ja todisteet, jotka se oli päättänyt läheisessä yhteistoiminnassa näiden viranomaisten kanssa luovuttaa unionin yleiselle tuomioistuimelle, jotta tämä pystyisi varmistumaan, että riidanalainen päätös on tehty riittävän vankan tosiseikaston perusteella, ainakin joidenkin riidanalaiseen luetteloon merkitsemistä koskevien perusteiden osalta (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 130 kohta). Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan tähän aineistoon sisältyy asiakirjoja, joihin on vedottu sen pakotekomitealle tekemän ehdotuksen, joka koskee kantajan nimen merkitsemistä kyseisen komitean luetteloon ja sen pysyttämistä siinä, tueksi.

129 Tämä kokonaisuus sisältää virallisen kirjallisen ilmoituksen (first statement, jäljempänä virallinen ilmoitus), joka on laadittu tätä menettelyä varten ja päivätty 18.3.2014 ja jonka on allekirjoittanut FCO:n terrorismin torjuntaosaston päällikkö, sekä joukon asiakirjoja, joita on tarkoitettu käytettävän todisteina. Kuten virallisen ilmoituksen 12–14 kohdasta ilmenee, se perustuu Yhdistyneen kuningaskunnan tiedustelusta ja sisäisestä turvallisuudesta vastaavan Security Servicen (turvallisuuspalvelu), jonka tehtävänä on suojella kansallista turvallisuutta (jäljempänä Security Service), antamaan lausuntoon ja arviointiin.

130 Kantaja vastustaa vastauksessaan sitä, että unionin yleinen tuomioistuin ottaisi huomioon puolustuskirjelmän liitteessä B.5 esitetyt väitteet, täsmennykset ja uudet todisteet, joihin ei ole vedottu ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä ja joita ei otettu huomioon sitä tehtäessä, ja nojautuisi niihin. Se väittää, että yhteisöjen tuomioistuimen 3.9.2008 annetussa tuomiossa Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) ja unionin tuomioistuimen 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II

(C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 115 kohta) lausumien periaatteiden mukaan komission olisi pitänyt vaatia kaikki nämä lisätiedot pakotekomitealta tai asianomaiselta jäsenvaltiolta ja antaa ne tiedoksi hänelle ”heti alussa” hänen puolustaumisoikeuksiensa ja hänen oikeutensa saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi kunnioittamiseksi. Kantajan mukaan näiden seikkojen tyhjentävä paljastaminen ei riipu tuomioistuinmenettelyn aloittamisesta vaan sen on joka tapauksessa edellettävä tällaista menettelyä, jotta taataan mahdollisuus käyttää puolustautumisoikeuksia.

131 Kantaja väittää lisäksi, että unionin tuomioistuin on 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) ilmaissut selvästi, että sille oli toimitettava kaikki luottamukselliset tiedot, joihin on vedottu, ja että se itse päättäisi siis siitä, mitä olisi annettava tiedoksi asianomaiselle, 4.6.2013 annetussa tuomiossa ZZ (C-300/11, EU:C:2013:36) lausuttujen periaatteiden mukaisesti. Käsiteltävässä asiassa Yhdistynyt kuningaskunta pyrkii välttymään kaikilta unionin yleisen tuomioistuimen oikeudellisilta takeilta, kun se pyytää tätä nojautumaan omaan arvioonsa, jonka mukaan toimitetut tiedot ovat kyseisessä tuomiossa esitettyjen kriteerien mukaisia. Argumentti, jonka mukaan kunkin valtion, joka ehdottaa nimeämistä pakotekomitealle, olisi tämän jälkeen päätettävä, mitä tietoja unionin yleiselle tuomioistuimelle voidaan toimittaa, on kantajan mukaan pohjimmiltaan virheellinen.

132 Kantaja muistuttaa erityisesti hänen asunnostaan kotietsinnän aikana löytyneiden seikkojen osalta, että hänet on vapautettu syytteestä häntä vastaan aloitetun rikosoikeudenkäynnin päätteeksi näihin seikkoihin nähden. Hän väittää, että jos hän olisi tiennyt, että komissio aikoi käyttää näitä seikkoja häntä vastaan, hän olisi myös voinut yrittää vastata niihin. Jäljennösten tai muiden oikeudenkäyntiasiakirjojen saaminen vaatii aikaa ja huomattavia ponnistuksia, kun taas Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksella on hallussaan syyttömyyttä tukevat jäljennökset ja aineisto, jonka perusteella jury on vapauttanut kantajan. Kantaja katsoo, että näissä olosuhteissa olisi epäoikeudenmukaista odottaa hänen esittävän syyttömyyttä tukevat seikat suurin kustannuksin ja ponnistuksin. Kantaja väittää, että tämä esimerkki osoittaa tarpeen paljastaa unionin yleiselle tuomioistuimelle komission pyynnöstä Yhdistyneen kuningaskunnan hallussa olevat syyttömyyttä tukevat seikat.

133 Kantaja esittää käsityksenään edelleen, että unionin yleisen tuomioistuimen ei pitäisi nojautua hänelle epäsuotuisiin toteamuksiin, jotka on tehty sellaisissa oikeudenkäyntimenettelyissä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, joissa hän ei ollut osapuolena, ja joita vastaan hän ei näin ollen voinut puolustautua. Siihen Yhdistyneen kuningaskunnan väitteeseen, jonka mukaan näissä oikeudenkäyntimenettelyissä on noudatettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaa ja perusoikeuskirjan 47 artiklaa, kantaja vastaa, että vaikka tämä pitää paikkansa asianomaisten henkilöiden suhteen, näin ei ole hänen tapauksessaan, koska hän ei ollut edes osapuolena näissä oikeudenkäyntimenettelyissä.

134 Sikäli kuin Yhdistynyt kuningaskunta viittaa oikeudenkäyntimenettelyihin, joissa kantaja itse oli osapuolena ja jotka kohdistuivat erityisesti HM Treasuryn (Yhdistyneen kuningaskunnan valtiovarainministeriö) asettamiin ehtoihin ja FCO:n päätökseen olla pyytämättä hänen nimensä poistamista pakotekomitean luettelosta, kantaja väittää lopuksi, että nämä menettelyt eivät vastaa esillä olevaa menettelyä ja että niillä tavoitellaan erilaista ratkaisua.

135 Tältä osin ja kuten unionin tuomioistuin on korostanut 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 136 kohdassa, asianomaisen henkilön perusoikeuksien, erityisesti puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden, kunnioittaminen edellyttää, että mikäli asia riitautetaan tuomioistuimessa, unionin tuomioistuimet tutkivat toimitettujen tietojen valossa erityisesti sen, ovatko pakotekomitean toimittamassa perusteiden tiivistelmässä esitetyt perusteet riittävän tarkkoja ja konkreettisia, ja tarvittaessa sen, onko kyseessä olevaa perustetta koskevien tosiseikkojen osoitettu pitävän paikkansa.

136 Käsiteltävässä asiassa tiedoissa, jotka sisältyvät perusteiden tiivistelmään sekä ensimmäiseen ja toiseen perusteiden täydennykseen, yksilöidään oikeuskäytännössä vahvistettujen vaatimusten mukaisesti vähintään joitakin yksilökohtaisia, erityisiä ja konkreettisia syitä, joiden vuoksi toimivaltaiset viranomaiset katsovat, että kantajaan on kohdistettava rajoittavia toimenpiteitä (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 140 kohta).

137 Erityisesti perusteet sekä ennen kaikkea ensimmäinen ja toinen perusteiden täydennys, jotka on annettu tiedoksi kantajalle, eivät koostu yksinomaan pelkistä yleisistä väitteistä vaan sisältävät myös lukuisia yksityiskohtia ja tarkkoja tietoja, jotka koskevat sekä asianomaisten henkilöiden henkilöllisyyttä että kyseessä olevien toimien ajankohtaa, paikkaa, asiayhteyttä ja muita olosuhteita.

138 Kysymys siitä, voidaanko näitä perusteita koskevien tosiseikkojen katsoa pitävän paikkansa toimitettujen tietojen valossa 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 136 kohdassa tarkoitetulla tavalla, edellyttää puolestaan sen tarkistamista, onko näiden tosiseikkojen tueksi ”riittävästi näyttöä”, jotta voitaisiin katsoa, että riidanalainen päätös perustuu ”riittävän vankkaan tosiseikastoon” (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119 kohta), kun otetaan huomioon, että riidanalaiseen luetteloon merkitsemisen perusteissa voidaan tukeutua ”epäilyihin sekaantumisesta terroristitoimintaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sen tutkimista, ovatko tällaiset epäilyt perusteltuja” (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 149 kohta).

139 Tässä tapauksessa pitää paikkansa, että riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana ei ollut esitetty mitään tietoja tai todisteita päätöksessä kantajaa vastaan esitettyjen perusteiden tueksi.

140 Puolustuskirjelmän liitteessä B.5 esitettyjen uusien tietojen ja todisteiden sekä niitä vastaavien liitteiden suhteen komissio vastaa perustellusti kantajan väitteisiin, joista on esitetty yhteenveto edellä 130 kohdassa, että tämä sekoittaa kaksi eri kysymystä, nimittäin yhtäältä menettelyllisen vaatimuksen, joka koskee riittävän täsmällistä perusteiden tiivistelmää ja sen antamista tiedoksi asianomaiselle hallinnollisen menettelyn aikana (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 111–116 kohta), ja toisaalta sen tarkistamisen, että siten tiedoksiannettu perusteiden tiivistelmä perustuu vankkaan tosiseikastoon, mikä unionin tuomioistuinten on suoritettava pyydettyään tarvittaessa unionin toimivaltaista viranomaista esittämään tällaisen tutkinnan kannalta merkityksellisiä tietoja tai todisteita siitä riippumatta, ovatko ne luottamuksellisia (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 117–120 kohta). Puolustuskirjelmän liitteessä B.5 esitetyt uudet seikat on nimenomaan tarkoitettu palvelemaan tätä tarkoitusta ja on unionin tuomioistuimen 18.7.2013 annetussa tuomiossa Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) lausumien periaatteiden mukaista ottaa ne huomioon unionin yleisen tuomioistuimen harjoittamassa laillisuusvalvonnassa.

141 Kantajan väitteestä, jonka mukaan komissio ei voi nojautua uusiin tietoihin tai todisteisiin, joihin hänellä ei ole ollut mahdollisuutta vastata, on riittävää todeta, että kantajalla on ollut mahdollisuus vastata näihin uusiin seikkoihin vastauksessaan ja istunnossa.

142 Kantajan argumentti, josta on esitetty yhteenveto edellä 131 kohdassa ja jonka mukaan on unionin tuomioistuinten tehtävänä varmistaa, että niille on toimitettu kaikki luottamukselliset tiedot, joihin on vedottu, ja päättää itse siitä, mitä on ilmaistava asianomaiselle, johtuu puolestaan 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) ilmeisen virheellisestä tulkinnasta. Kyseisen tuomion 122 kohdassa unionin tuomioistuin on nimittäin todennut, ettei ole tarpeen, että unionin toimivaltainen viranomainen esittää unionin tuomioistuimissa kaikki tiedot ja todisteet pakotekomitean toimittamassa tiivistelmässä esitetyistä perusteista, kun otetaan huomioon, että jos unionin toimivaltaiselle viranomaiselle on mahdotonta täyttää unionin tuomioistuinten pyyntöä (esimerkiksi sen vuoksi, että nimeämistä pyytänyt jäsenvaltio tai pakotekomitea kieltäytyy toimittamasta niille kyseessä olevia tietoja ja todisteita), viimeksi mainittujen asiana on silloin tukeutua pelkkiin niille

ilmoitettuihin seikkoihin kyseisen tuomion 123 kohdassa tarkastelluin seurauksin. Mitä tulee kyseisen tuomion 125 kohtaan ja sitä seuraaviin kohtiin sisältyvään tuomioistuimen pohdintaan, joka koskee erityisten tekniikoiden soveltamista luottamuksellisia seikkoja tutkittaessa unionin tuomioistuimissa, sen lähtökohtana on kyseisen tuomion 124 kohdassa mainittu olettama, jonka mukaan unionin toimivaltainen viranomainen on toimittanut tällaiset seikat niille vapaaehtoisesti etukäteen varustettuna luottamuksellista käsittelyä koskevalla pyynnöllä asianomaisen henkilön suhteen. Lisäksi unionin tuomioistuin on myös tällaisessa tilanteessa täsmentänyt 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 127 kohdassa viitaten 4.6.2013 annetun tuomion ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363) 63 kohtaan, että jos kyseinen viranomainen vastustaa sellaisten tietojen tai todisteiden toimittamista unionin tuomioistuimille kokonaan tai osittain, joihin liittyy luottamuksellisuutta koskeva pyyntö asianomaiseen nähden, unionin tuomioistuinten on tutkittava riidanalaisen toimen laillisuus ainoastaan toimitettujen seikkojen perusteella.

143 Kantajan argumenttia, joka koskee hänen asunnostaan kotietsinnän aikana löydettyjä seikkoja (ks. 132 kohta edellä), ei ole puolestaan syytä hyväksyä, koska kyseiset seikat otetaan huomioon virallisessa ilmoituksessa High Courtin niiden perusteella täyden harkintavaltansa nojalla tekemien toteamusten kautta. Sikäli kuin kantaja muistuttaa, että hänet vapautettiin häntä vastaan aloitetun rikosoikeudenkäynnin päätteeksi näihin seikkoihin nähden, on riittävää muistuttaa kolmannen kanneperusteen toisen osan arviointiin viitaten, että käsiteltävässä asiassa sovellettava näytön taso ei ole sama kuin näytön taso rikosasioissa.

144 Kantajan argumentista, josta on esitetty yhteenveto edellä 133 kohdassa ja jonka mukaan unionin yleisen tuomioistuimen ei pitäisi ottaa huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten sellaisissa oikeudenkäynneissä tekemiä toteamuksia, joissa hän ei ollut osapuolena, komissio huomauttaa perustellusti, että siltä osin kuin kyseessä olevat toteamukset auttavat osaltaan osoittamaan, että on olemassa perusteltuja syitä epäillä tai jopa uskoa, että kantaja on al-Qaidaa lähellä oleva henkilö, ja tukemaan siten perusteiden tiivistelmään sisältyviä väitteitä, ne ovat merkityksellisiä ja unionin yleinen tuomioistuin voi ottaa ne huomioon. Komissio korostaa myös perustellusti, että unionin yleinen tuomioistuin voi antaa näille toteamuksille erityistä painoa, kun otetaan huomioon, että ne on tehnyt toimivaltainen kansallinen tuomioistuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisten oikeudenkäyntimenettelyjen yhteydessä.

145 Lopuksi niiden Yhdistyneessä kuningaskunnassa käytyjen oikeudenkäyntimenettelyjen osalta, joihin Yhdistynyt kuningaskunta vetoaa ja joissa kantaja oli osapuolena, ei ole mitään merkitystä sillä, että nämä menettelyt eivät vastaa esillä olevaa menettelyä ja että niissä tavoitellaan erilaista ratkaisua, koska niihin sisältyy seikkoja, jotka ovat omiaan tukemaan kantajaa vastaan pakotekomitean perusteiden tiivistelmässä esitettyjä väitteitä.

146 Kaikista edellä esitetyistä seikoista seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin voi ottaa huomioon kaikki uudet tiedot ja todisteet, jotka on liitetty puolustuskirjelmän liitteeseen B.5.

[– –]

177 Tämän virallista ilmoitusta koskevan yleiskatsauksen jälkeen ja tarkasteltuaan huolellisesti kaikkia sen liitteinä olevia tietoja ja todisteita unionin yleinen tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että kyseiset tiedot ja todisteet tukevat riittävästi ainakin joitakin perusteiden tiivistelmään sekä ensimmäiseen ja toiseen perusteiden täydennykseen sisältyvistä perusteista, sellaisina kuin pakotekomitea on ne toimittanut, jotta ne näyttävät perustuvan erityisen vankkaan tosiseikastoon ja kestävän kantajan epämääräiset yritykset osoittaa ne vääriksi.

178 On otettava myös huomioon muut oikeussuojakeinot, jotka olivat kantajan käytettävissä mutta joita hän päätti olla käyttämättä.

179 Yhdistynyt kuningaskunta on yhtäältä korostanut, että kantaja ei ollut koskaan sen jälkeen, kun hänen nimensä oli alun perin merkitty pakotekomitean luetteloon, yrittänyt ottaa yhteyttä Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmansa 1904 (2009) mukaisesti nimeämän pakoteasiamiehen toimistoon saadakseen tämän aloittamaan perusteellisen tutkimuksen, joka olisi voinut johtaa hänen nimensä poistamiseen pakotekomitean luettelosta, vaikka turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2161 (2014) (48 kohta) kehotetaan valtioita ”kannustamaan henkilöitä ja yhteisöjä, jotka aikovat riitauttaa merkitsemisensä [pakotekomitean luetteloon] tai ovat jo riitauttaneet sen käyttämällä kansallisia tai alueellisia tuomioistuimia, hakemaan [kyseisestä luettelosta] poistamista esittämällä tätä koskevan pyynnön pakoteasiamiehen toimistolle”. Ei ole olemassa mitään järkevää syytä tämän tekemättä jättämiseen varsinkaan, kun kantaja väittää, että hänellä on perusteita, jotka tukevat hänen nimensä poistamista pakotekomitean luettelosta.

180 Toisaalta nostettuaan 28.1.2013 High Courtissa kanteen FCO:n 1.11.2012 tehdystä päätöksestä olla esittämättä hänen puolestaan pyyntöä poistaa hänen nimeään koskeva merkintä pakotekomitean luettelosta kantaja luopui kanteestaan suostumusilmoituksella (consent order) 17.10.2013 (virallisen ilmoituksen liite 4) sen jälkeen, kun High Court oli hyväksynyt sen, että FCO oli turvautunut tämän päätöksen perustelemiseksi luottamuksellisiin todisteisiin, joihin ainoastaan tuomioistuimella oli mahdollisuus tutustua mutta ei kantajalla.

181 Vaikka kantajaa ei voidakaan sinänsä moittia tästä oikeudellisesta strategiasta, se ei myöskään auta vähentämään häneen kohdistuvia perusteltuja epäilyjä edellä tarkasteltuihin tietoihin ja todisteisiin nähden.

182 Kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetty, on katsottava, että ainakin jotkut perusteiden tiivistelmässä sekä ensimmäisessä ja toisessa perusteiden täydennyksessä mainituista perusteista ovat riittävän tarkkoja ja konkreettisia, että niille on näyttöä ja että ne ovat sellaisinaan riittävä perusta riidanalaisen päätöksen tueksi (tuomio 18.7.2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 130 kohta).

183 Tästä seuraa, että ainakin jotkut väitteistä, jotka on esitetty kantajaa vastaan perusteiden tiivistelmässä sekä ensimmäisessä ja toisessa perusteiden täydennyksessä, olivat omiaan oikeuttamaan rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen tätä vastaan unionin tasolla.

184 Näin ollen neljäs kanneperuste on hylättävä perusteettomana.

*Viides kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista*

185 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös on lainvastainen siltä osin kuin komissio on jättänyt suorittamatta oikeasuhteisuutta koskevan arvioinnin punnitsemalla vastakkain hänen perusoikeuksiaan ja todellista riskiä, jota hänen katsotaan tällä hetkellä merkitsevän.

186 Komissio kiistää neuvoston tukemana tämän väitteen ja viittaa 3.9.2008 annetun tuomion Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) 360–363 kohtaan.

187 Kyseisestä 3.9.2008 annetusta tuomiosta Kadi I (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) nimittäin ilmenee, että kun otetaan huomioon sen yleisen edun mukaisen päämäärän perustavanlaatuinen merkitys kansainväliselle yhteisölle, joka on taistelu kaikkia keinoja käyttäen, Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan mukaisesti, kansainväliseen rauhaan ja turvallisuuteen kohdistuvia, terroriteoista aiheutuvia uhkia vastaan, sellaisten henkilöiden varojen, rahoitusomaisuuden ja muiden taloudellisten resurssien jäädyttäminen, jotka turvallisuusneuvosto tai pakotekomitea on tunnistanut Osama bin Ladenia, al-Qaida-järjestöä ja Talebanin jäseniä lähellä oleviksi henkilöiksi, ei sellaisenaan ole epäasianmukainen tai suhteeton (ks. tuomio 3.9.2008, Kadi I, C-402/05 P ja C-415/05 P , EU:C:2008:461, 363 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti ja analogisesti tuomio

15.11.2012, Al-Aqsa v. neuvosto ja Alankomaat v. Al-Aqsa, C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711, 120–130 kohta). On kuitenkin varmistuttava, että tällaisia toimenpiteitä annettaessa asianomaisten menettelyllisiä oikeuksia ja erityisesti heidän puolustautumisoikeuksiaan on kunnioitettu (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2008, Kadi I, C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 367–370 kohta). Käsiteltävässä asiassa muiden kanneperusteiden tarkastelusta kuitenkin ilmenee, että kantajan menettelyllisiä oikeuksia on asianmukaisesti kunnioitettu hänen nimensä merkitsemistä riidanalaiseen luetteloon koskevien perusteiden uudelleentarkastelumenettelyn aikana.

188 Sikäli kuin kantaja moittii komissiota erityisesti siitä, ettei se ole itse punninnut vastakkain häneen kohdistuvia hänen perusoikeuksiensa rajoituksia ja riskiä, jota hänen katsotaan merkitsevän, on riittävää todeta, ettei tällaisesta vertailusta säädetä sovellettavassa lainsäädännössä eikä sitä tarkastella oikeuskäytännössä. Unionin tuomioistuin on päinvastoin katsonut 18.7.2013 antamansa tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 107 kohdassa, että silloin, kun pakotekomitea on turvallisuusneuvoston merkityksellisten päätöslauselmien yhteydessä päättänyt merkitä henkilön nimen yhdistettyyn luetteloonsa, unionin toimivaltaisen viranomaisen oli tällaisen päätöksen täytäntöön panemiseksi jäsenvaltioiden puolesta tehtävä päätös nimen merkitsemisestä riidanalaiseen luetteloon tai tällaisen merkinnän pysyttämisestä siinä pakotekomitean toimittaman perusteiden tiivistelmän perusteella. Tässä yhteydessä ainoat velvollisuudet, jotka unionin toimivaltaisella viranomaisella on, unionin tuomioistuin on yksilöinyt 18.7.2013 annetun tuomion Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) 111 ja 112 kohdassa (puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen), 114 kohdassa (esitettyjen perusteiden perusteltavuuden huolellinen ja puolueeton tutkiminen) ja 116 kohdassa (perusteluissa on eriteltävä yksilökohtaiset, erityiset ja konkreettiset syyt, joiden perusteella henkilöön on toimivaltaisten viranomaisten mielestä kohdistettava rajoittavia toimenpiteitä). Käsiteltävässä asiassa myös muiden kanneperusteiden tarkastelusta ilmenee kuitenkin, että näitä velvollisuuksia on asianmukaisesti noudatettu kantajan nimen riidanalaiseen luetteloon merkitsemisen perusteita koskevan uudelleentarkastelun aikana.

189 Tarkasteltaessa riidanalaisen päätöksen oikeasuhteisuutta kantajan nimen merkitsemisestä riidanalaiseen luetteloon kuluneeseen aikaan nähden pitää paikkansa, että kantajan varat olivat olleet jäädytettyinä vähän yli kuusi vuotta, kun kyseinen päätös tehtiin; unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltävän kanteen yhteydessä harjoittama tuomioistuinvalvonta kohdistuu ainoastaan tähän päätökseen.

190 Kuten edellä on esitetty, kantajan nimen pysyttäminen pakotekomitean luettelossa ja näin ollen riidanalaisessa luettelossa uudelleentarkastelun jälkeen ei kuitenkaan perustu ainoastaan kyseisen komitean alkuperäiseen perusteiden tiivistelmään vaan myös useisiin tuoreempiin sekä YK:n elinten että Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten ja tuomioistuinten suorittamiin arviointeihin vaarasta, jota kantaja edelleen merkitsi kansalliselle ja kansainväliselle turvallisuudelle. Siten riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana oli kulunut alle puolitoista vuotta siitä, kun High Court oli todennut päteväksi Security Servicen arvioinnin, jonka mukaan kantaja oli edelleen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunut huomattava ääri-islamisti, jolla oli läheisiä suhteita lukuisiin merkittäviin ekstremisteihin (ks. edellä 175 kohta).

191 Lisäksi, kuten edellä 181 kohdassa on jo esitetty, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että jättäessään kääntymättä millään tavalla Yhdistyneiden kansakuntien pakoteasiamiehen puoleen (ks. edellä 179 kohta) ja luopuessaan kanteestaan High Courtissa (ks. edellä 180 kohta) kantaja omaksui menettelyn, joka ei vähennä häneen kohdistuvia perusteltuja epäilyjä edellä tarkasteltujen tietojen ja todisteiden valossa.

192 Kantaja ei ole sitä paitsi esittänyt mitään konkreettista tietoa tai todistetta, joka olisi omiaan osoittamaan, ettei hän merkitse enää uhkaa kansalliselle ja kansainväliselle turvallisuudelle.

193 Näissä olosuhteissa riidanalaista päätöstä ei voida pitää suhteettomana kantajan nimen merkitsemisestä riidanalaiseen luetteloon kuluneeseen aikaan nähden.

194 Näin ollen viides kanneperuste ja sen myötä kanne kokonaisuudessaan on hylättävä perusteettomana.

**Oikeudenkäyntikulut**

195 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, kantaja on velvoitettava korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut tämän vaatimusten mukaisesti.

196 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaisesti asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

**1) Kanne jätetään tutkimatta siltä osin kuin siinä vaaditaan tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta 74. kerran 10.1.2007 annetun komission asetuksen (EY) N:o 14/2007 kumoamista Mohammed Al-Ghabraa koskevin osin.**

**2) Kanne hylätään muilta osin perusteettomana.**

**3) Mohammed Al-Ghabra vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja hänet velvoitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**

**4) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sekä Euroopan unionin neuvosto vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Papasavvas Bieliūnas Forrester

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä joulukuuta 2016.

Allekirjoitukset